

Friese schuldhulpverleners zetten vraagtekens bij aanpak kabinet: 'Alleen hogere toeslagen lossen armoede niet op'

Het kabinet trekt twee miljard euro uit voor armoedebestrijding. Friese schuldhulpverleners betwijfelen of dat geld effectief besteed zal worden. „Niet de toeslagen moeten omhoog, maar de lasten moeten omlaag.”

Jan Ybema • Gisteren, 19:47 • Regio Deel dit artikel

Van de twee miljard euro voor armoedebestrijding wil het kabinet 1,1 miljard euro steken in de verhoging van het kindgebonden budget. 700 miljoen euro gaat naar de verhoging van de huurtoeslag en 200 miljoen euro naar de verhoging van de arbeidskorting met 115 euro.

Het klinkt veel, twee miljard euro, maar uitgesmeerd over heel Nederland is het een druppel op een gloeiende plaat, zegt Annemieke Bosma van Bureau Benedictus, gespecialiseerd in schuldhulp aan particulieren en ondernemers. De verhoging van de arbeidskorting noemt ze 'gekaanstekerij' en van het voorstel om het kindgebonden budget en de huurtoeslag te verhogen, is ze evenmin onder de indruk.

Overigens gaat van het kindgebonden budget niet alleen het bedrag per kind omhoog, maar er komen ook meer gezinnen voor deze inkomensafhankelijke regeling in aanmerking. Grote gezinnen met oudere kinderen profiteren het meest van deze maatregel.

Stijgende lasten doen pijn

Dat de regeling voor meer gezinnen toegankelijk wordt, vindt Bosma gunstig, maar in algemene zin is ze geen fan van het oplossen van problemen via toeslagen. „De pijn zit steeds meer bij de lagere middengroep die net buiten veel steunregelingen valt, maar des te meer te lijden heeft onder de stijgende lasten.” Met het afschaffen van het energieplafond, dat vorig jaar de lasten drukte, is het leven door de inflatie over de hele linie duurder geworden.

De laagste inkomens gaan er, ook na de extra koopkrachtmaatregelen die het

demissionaire kabinet neemt, volgend jaar gemiddeld het minst op vooruit. Juist zij lopen ook, meer dan andere groepen, het risico minder geld over te houden.

Zowel voor uitkeringsgerechtigden als werkenden met een laag inkomen laat de koopkracht een klein plusje zien. Tegelijkertijd zijn het ook de twee groepen waarbinnen de verschillen veruit het grootst zijn. Mensen met een uitkering komen uit op -1,6 tot +2,6 procent, en voor werkenden met minimumloon of iets daarboven is dat -1,3 tot +3,2 procent.

Werken moet weer lonen

De stijgende lasten zijn in het bijzonder een probleem voor huishoudens met een inkomen van grofweg 1500 tot 2000 euro, zegt Bosma. „Mensen die in loondienst werken en net te veel verdienen om in aanmerking te komen voor zaken als het kwijtschelden van gemeentelijke heffingen en waterschapslasten. Ze komen net niet in aanmerking voor allerlei steunpotjes, om kinderen te laten sporten, bijvoorbeeld.”

Deze groep heeft vaak een eigen huis en een auto en andere uitgaven die passen bij zo'n inkomen. „Uitgaven aanpassen aan stijgende lasten is niet zo eenvoudig: die auto heb je misschien voor je werk nodig en met de huidige krappe woningmarkt ben je ook niet een, twee, drie verhuisd naar een goedkopere woning.” Daardoor komen steeds meer werkenden toch bij de voedselbank en in de schuldhulp terecht, ziet Bosma.

Werk moet lonen, maar dat is niet meer zo. „Als je stopt met werken en in de bijstand terechtkomt, ben je onder de streep soms gunstiger uit dan wanneer je je veertig uur per week te pletter werkt”, aldus Bosma. „Dat is natuurlijk niet het advies dat wij geven, want vanwege schuldeisers is het belangrijk om werk te houden of te krijgen, maar puur qua inkomen kan het eigenlijk niet uit en dat is raar.”

Niet meer pamperen met geldpotjes

Het verlagen van accijnzen en van belastingen voor lagere en middeninkomens zou méér huishoudens méér helpen dan twee miljard euro spenderen aan het verhogen van toeslagen voor een selecte groep. „Pamperen met allerlei potjes wordt al te veel gedaan. Je laat burgers door allerlei hoepels springen om maar weer wat geld te krijgen. Als schuldhulpverleners zijn wij een groot deel van de dag bezig met formulieren invullen om geld uit die potjes binnen te halen voor onze cliënten. Je zou willen dat mensen door lagere lasten meer overhouden, zodat ze al die toeslagen en steunpotjes niet nodig hebben.”

Marcel van der Haring, coördinator van Schuldhulpmaatje in Leeuwarden, ziet ook dat steeds meer middeninkomens door de reserves heen zijn en de uitgaven moeten beknootten. Toch is hij wel blij met de steun van het kabinet voor de laagste inkomens. „Met het verhogen van toeslagen komt het geld wel terecht bij de mensen die nu al de kleinste beurs hebben.”

Hij ziet dat schulden eerder aan het licht komen sinds de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (2021). Als bijvoorbeeld het energiebedrijf of de huurcorporatie betaalachterstanden constateert, wordt dat gemeld bij de gemeente. Zo kan de gemeente tijdig schuldhulp inschakelen. „Dat heeft echt verschil gemaakt.”

Volgens de Stichting Armoedefonds zien 64 procent van de lokale hulporganisaties een stijging van het aantal hulpvragen. De stichting is blij met de aandacht voor het onderwerp, maar benadrukt dat twee miljard euro te weinig is om het armoedeprobleem op te lossen.